
Til

Forsvarsdepartementet

Postboks 8126 Dep

0032 OSLO

NORGE

Kopi til

Høringsbrev - forskrifter til ny sikkerhetslov

1 Bakgrunn

Det vises til høring av forslag til forskrifter til ny sikkerhetslov. Forsvarsmateriell (FMA) sine merknader fremkommer i det følgende.

2 Generelt

FMA har ingen spesielle preferanser når det gjelder spørsmål om sammenslåing av forskriftsutkastene. Et mål må være at forskriftene – enten det i form av en eller flere – blir brukervennlige. Særlig anser vi det viktig for de rettigheter og plikter som gjelder klarering av personell/virksomheter/leverandører.

Uansett ovennevnte mener vi det vil være en fordel om det utarbeides et lov- og forskriftsspeil slik at man på en forholdsvis enkel måte kan gis en pekepinn på hvilke forskriftsbestemmelser man særlig bør se hen til ved den enkelte lovbestemmelse. Spesielt antar vi at dette vil være hensiktsmessig om det blir tre forskrifter.

Vi vil også anbefale at både sikkerhetsloven og forskriftene utarbeides i offisielle engelske utgaver. Dette av hensyn til virkeområdet og den globaliserings som skjer. Typisk er dette en klar fordel hvor FMA foretar sikkerhetsgraderte anskaffelser i samarbeid med andre nasjoner og i de tilfeller at leverandøren er utenlandsk. I slike situasjoner vil det ofte være relevant å vise til hvilke sikkerhetslovgivning mv disse skal forholde seg til, noe som da bør være tilgjengelig på engelsk. Dette vil skape bedre forutberegnelighet for alle parter.

3 Myndighetsforskriften

Begrepet «utvidet adgangsklarering» forekommer ikke i selve sikkerhetsloven og nevnes første gang i § 2, 2. ledd. Det bør fremkomme hva dette egentlig innebærer her eller ved en referanse til hvor man kan finne nærmere informasjon om innholdet av dette i andre forskrifter.

Til § 4

Vi ser at det kun er etaten Forsvaret som er omtalt i § 4, 2. ledd. De andre etatene i forsvarssektoren vil da være ekskludert. Av høringsutkastet kan vi ikke se at dette er omtalt. Etter vårt syn bør dette gjelde alle etater under FD.

Videre kan det oppfattes som noe usikkert hva man med begrepet «...dette...» i § 4 tredje ledd bokstav b) sikter til. Vi antar at det er tale om at virksomheten eller rommet befinner seg i utlandet, jf. bokstav a). Det bør vurderes tydeliggjort.

I høringsnotatet er det uttalt at nevnte tredje ledd angir «enkelte momenter som NSM skal legge vekt på». Listen er dermed ikke uttømmende. Det kan vurderes å gjøre det enda tydeligere i selve ordlyden i forskriftsforslaget. Dette kan eksempelvis lyde: «Om tekniske sikkerhetsundersøkelser skal gjennomføres, beror på en vurdering hvor det blant annet skal legges vekt på...».

Til § 6

Hva innholdet i begrepet «sikkerhetsmessig skikket» i bestemmelsens andre ledd er ikke veldig klart. Siden det etter dette også benyttes «...og...» tilsier det at begrepet har et selvstendig innhold i tillegg til at de øvrige vilkårene om at virksomhetens personell har nødvendig klarering og kompetanse. For oss synes vel egentlig dette siste å være en beskrivelse av hva som er sentralt i å være «sikkerhetsmessig skikket». I tillegg antar vi at det må inkluderes at virksomheten må tilrettelegge for

nødvendig sikkerhet hva gjelder infrastruktur-, objekt- og informasjonssikkerhet. Om det ikke allerede er dekket inn av andre bestemmelser kan det være en ide å si at leverandør som NSM utpeker ikke kan benytte underleverandører eller på annet vis overlate et oppdrag til andre, med mindre disse også oppfyller vilkårene.

Til § 8

Vi oppfatter at registeret etter først ledd skal inneholde alle klareringsavgjørelser fra alle klareringsmyndighetene slik disse er angitt i klareringsforskriften § 1. Om dette ikke er tilfellet bør eventuelle unntak fremkomme på en klar og tydelig måte.

Når det gjelder § 8 første ledd bokstav e) oppfatter vi begrepet «når den er tilgjengelig» at dette innebærer tidspunktet etter at autorisasjonssamtale er gjennomført. Samtidig registrerer vi at dette ikke harmonerer helt med hva høringsnotatet sier om denne bestemmelsen. I høringsnotatet legges det mer opp til hva som er teknisk mulig. Ordlyden i bokstav e) synes ikke å reflektere dette. Vi mener derfor bestemmelsen bør omformuleres. Vi mener at det på tross av tekniske utfordringer bør være uproblematisk at NSM fører klarertes autorisasjonsstatus i registeret. Vi kan ikke se at dette krever en eller annen form for melding til NSM, typisk pr brev frem til annen teknisk løsning er på plass. På det vis får man enhetlig praksis og ett sted å forholde seg til i de tilfeller det er behov om informasjon om personers klarerings- og autorisasjonsstatus.

Til § 9

I høringsnotatet pkt. 6.2.7 første avsnitt vises det til § 11 og § 12. Vi får ikke dette helt til å henge sammen og antar at dette er skrivefeil hvor korrekt referanse skulle vært hhv § 9 og 10 i myndighetsforskriften.

Vi kan heller ikke se den årlige rapporteringsplikten det vises til i notatets pkt. 6.2.7 andre avsnitt omfatter en årlig rapportering. Vi antar imidlertid at dette skyldes en skrivefeil da slik rapporteringsplikt fremkommer i virksomhetsforskriften § 77 andre ledd.

Et forhold som vi uansett ønskes avklart er hvorvidt rapporteringsplikten også gjelder avrop som gjøres på rammeavtaler. Ut fra det vi oppfatter å være formålet med bestemmelsen – å sikre oversikt over hva slags fortløpende sikkerhetsgraderte leveranser man har – antar vi at det er ønskelig med rapportering også for avrop. Uavhengig departementets vurderinger av dette, mener vi at en tydeliggjøring i forskriften vil være en fordel for brukerne.

Til § 10

Vi registrerer at det i høringsnotatet pkt. 6.2.8 andre avsnitt uttales at «Bestemmelsen setter samtidig begrensninger for hva det kan opplyses om, av hensyn til personvernet». Vi anser det som vanskelig å se at dette er gjenspeilet i bestemmelsens ordlyd. For oss fremstår det som at det aller meste kan utleveres. Vi kan ei heller se at det er noen omtale der av hvordan en mottakerstat skal behandle det de mottar, når dette skal slettes etc. Hensynet til personvern må da i såfall fremkomme av eventuelle sikkerhetsavtaler slik at de personvernmessige hensyn og beskyttelser som følger av norsk rett også ivaretas av mottakerlandet – herunder nødvendige samtykker og proporsjonalitet. I sin nåværende form mener vi at bestemmelsen ikke er spesielt brukervennlig, hverken for de som omfattes av bestemmelsen eller de som faktisk skal effektivt bruke den.

Til § 20

I siste ledd uttales det «...skal kunne legges frem...». Rent språklig vil vi foreslå at «kunne» slettes da poenget vel er at eier rent faktisk har en plikt til å legge frem de opplysninger departementet anser som nødvendige.

Til § 21

Det kan vurderes å flytte denne bestemmelsen til klareringsforskriften da oppnevning av advokater primært er aktuelt i forbindelse med klareringssaker av personell og leverandører, eventuelt i begge forskriftene.

4 Klareringsforskriften

Til § 1

Selv om begrepet «forsvarssektoren» ikke er definert antar vi at det med dette menes

Forsvarsdepartementet med underliggende etater. Det bør presiseres om leverandører til forsvarssektoren, FDs underliggende etater, skal klareres av Forsvaret eller sivil klareringsmyndighet.

Til § 2

Vi kan ikke helt se at den forutberegneligheten som søkes oppnådd i bokstav a) og b), jf. høringsnotatet pkt. 8.1.2, er veldig klar og tydelig når det gjelder bokstav c). Det kan være svært personlige oppfatninger mv om hva som faller inn under bokstav d). Klareringsmyndigheten kan tenkes å ha en oppfatning, mens den som skal klareres har en annen. Er det i seg selv nok til å hindre klarering? Vi kan ikke se at de personvernmessige konsekvensene for de som eventuelt blir omfattet av bokstav d) er omtalt.

Når det gjelder definisjoner skal er jo disse normalt begrep man bruker til erstatning for å skrive inn den fulle mening helt ut. Slik sett skal man da kunne putte inn definisjonen av «annen nær tilknytning» der hvor dette begrepet benyttes. For oss fremstår det som litt underlig om man gjør dette i bestemmelsens bokstav a) hvor «annen nær tilknytning» benyttes. Setningen blir tung og vi er usikre på brukervennligheten. Videre viser definisjonen i bokstav d) allerede til «nær familie» i bokstav b) som også allerede er dekket inn av at «nær familie» er positivt nevnt i definisjonen i bokstav a). Vi vil anbefale at departementet ser på om bestemmelsen derfor har fornuftig utforming i sin nåværende form. Se dette i sammenheng med merknad til § 6.

Til § 6

Vi registrerer at begrepet «andre nærstående» benyttes i andre ledd. For oss er det litt uklart om man ved dette sikter til andre «nærstående» slik disse er definert i § 2 første ledd a) eller om man sikter til definisjonen av personer med «annen nær tilknytning» i § 2 første ledd d). Dette bør sees i sammenheng med merknaden til § 2.

Til § 31

Til første ledd c) vil det bemerkes at «...er registrert med straffbare forhold» kan gis inntrykk av at det er tale om domfellelser eller annen aksept av reaksjoner for straffbare forhold. Slik vi oppfatter høringsnotatet pkt. 8.5.3 oppfatter vi det imidlertid slik at nevne sitat er tenkt å ha et videre omfang, inkludert mistanker og anmeldelser. Av hensyn til forutberegnelighet og brukervennlighet kan det vurderes om bestemmelsens omfang derfor bør fremkomme tydeligere.

Virksomhetens leder er i høringsnotatet pkt. 8.5.3 andre avsnitt sagt å være daglig leder. Vi registrerer at det i høringsnotatet pkt. 7.2.3 synes å legge opp til at virksomhetens leder, i anledning virksomhetsforskriften, er styret. Det synes her å være en mulig disharmoni som departementet muligens bør se på.

5 Konklusjon

Svar på høring vedrørende forskrifter til ny sikkerhetslov er herved oversendt.

Bjørg Ytre-Eide
Direktør Avd. Fellestjenester
Forsvarsmateriell

Dokumentet er elektronisk godkjent, og har derfor ikke håndskreven signatur.